

2018-11-24

Utgåva 1

Regler och rekommendationer vid sanering av bottenfärg

Innehåll

1	Inledning	2
2	NSS miljöplan och miljöarbetsgrupp	2
3	Miljötillsyn av SMOHF	2
4	Genomförd kartläggning	2
5	Innan du startar	3
6	Saneringsmetoder	3
7	Täckning av båten	4
8	Personlig skyddsutrustning	4
9	Uthyrning av verktyg	4
10	Inlämning av farligt avfall	5
11	Vad ska jag måla med?	5
12	Hur bevisa att båten är sanerad?	5
13	Övrigt	6
13.1	Enkät	6
13.2	Gemensamt inköp	6
13.3	Förlängd sjösättningsperiod 2019	6

2018-11-24

Utgåva 1

1 Inledning

Det här dokumentet är framtaget inom Nynäshamns Segelsällskap (NSS) som komplement till stadgarna och varvsordningen, och riktar sig främst till de medlemmar som ska sanera sin båt från bottenfärg.

Med ”sanering” avses alla tänkbara metoder (skrapning, slipning, blästring, m.fl.) och med ”bottenfärg” avses alla typer av färger som används under vattenlinjen oavsett om dess syfte är att vara ett vattentätt skikt eller förhindra beväxning, om de är klassade som biocidfärger eller ej, eller om de är godkända eller förbjudna.

Utöver den information som finns i detta dokument kan man finna mer på NSS hemsida (www.nhss.se) under menyn MEDLEM -> MILJÖ.

2 NSS miljöplan och miljöarbetsgrupp

NSS miljöplan som tagits fram på anmodan av Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund (SMOHF) innehåller tre fokusområden som vi ska arbeta med:

1. Minskad användning av bottenfärg som innehåller biocider.
2. Inget utsläpp av toalettavfall i Östersjön.
3. Utbildning av våra medlemmar och informationsspridning till våra gäster.

Detta dokument är en del i arbetet med punkt 1.

För att hålla samman NSS miljöarbete har en miljöarbetsgrupp bildats, och vilka som ingår i den kan variera över tid. Du hittar aktuell uppgift på NSS hemsida under menyn MEDLEM -> MILJÖ ([länk](#)). När detta dokument skrivs består miljöarbetsgruppen av Anders Pettersson, Kjell Andersson och Fredrik Ortschikowski.

3 Miljötillsyn av SMOHF

Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund (SMOHF) utövar på uppdrag av Nynäshamns kommun miljötillsynen över den verksamhet som NSS bedriver.

Avseende den miljöpåverkan som båtlivet har arbetar SMOHF för att användningen av biocidfärger på sikt helt ska upphöra.

4 Genomförd kartläggning

I februari 2018 hölls ett medlemsmöte där det fattades beslut om att genomföra en XRF-mätning av båtarna uppställda på NSS varvsområde, och det som svar på SMOHF krav på båtklubbarna att ha koll på eventuell förekomst av TBT-färg på båtarna inom respektive klubbs verksamhet, t.ex. de båtar som har varvs- eller bryggplats. Erfarenheten från andra båtklubbar visar på hög sannolikhet att våra fritidsbåtar har kvar TBT-färg trots att den förbjöds 1989.

Kartläggningen genom XRF-mätningen som genomfördes i mars 2018 på 285 båtar uppställda på NSS varvsområde visade att 71 båtar hade förekomst av tenn, vilket är en stark indikator på TBT-färg, samt att ytterligare 30 båtar har hög kopparhalt. SMOHF har angett

2018-11-24

Utgåva 1

gränsvärdet 5000 µg/cm² för koppar. Det innebär att 101 båtar behöver saneras från gammal bottenfärg.

Rapporten efter genomförd XRF-mätning finns uppladdad på NSS hemsida under MEDLEM -> MILJÖ -> KARTLÄGGNING ([länk](#)).

Individuella mätprotokoll har skickats ut till berörda båtägare.

Kartläggning av de båtar som har bryggplats hos NSS men ingen varvs- eller skjulplats återstår att genomföra, men det är inte bestämt ännu hur och när det ska genomföras.

5 Innan du startar

Innan du startar med att sanera bottenfärg från din båt ska du kontakta miljöarbetsgruppen (e-post: miljo@nhss.info) för ett möte vid båten då vi besiktigar arbetsplatsen och går igenom hur du tänker göra och vilka hänsyn och försiktighetsåtgärder som behöver tas.

Miljöarbetsgruppen ansvarar för och sammanhåller anmälan till SMOHF.

6 Saneringsmetoder

NSS förhållningssätt till sanering av bottenfärg utgår från de rekommendationer som Transportstyrelsen meddelat i broschyren *Giffri båtbottnen – så här gör du* och som finns uppladdad på NSS hemsida under MEDLEM -> MILJÖ -> BOTTENFÄRG.

NSS rekommenderar som förstahandsmetod att sanering genomförs genom skrapning för att avlägsna merparten av färgen, och att man därefter avlägsnar de sista färgresterna genom torrslipning. Då får man också en ruggad och bra yta att måla ny färg på.

Skrapningen görs antingen med hjälp av färgborttagningsmedel, eller som torrskrapning med skrapverktyget anslutet till en dammsugare.

Vid torrslipning ska av NSS godkänd slip- och dammsugarutrustning användas.

Se avsnitt 9 nedan om möjligheten att hyra utrustning inom NSS.

Våtslipning av bottenfärg är inte tillåten inom NSS varvsområde.

Utöver ovan nämnd saneringsmetod genom skrapning och slipning undersöker vi möjligheterna att arrangera för sandblästring genom avtal med ett blästringföretag. Blästring kommer i så fall kunna genomföras tidigast under våren 2019.

Medlem får inte själv utföra blästring av bottenfärg, eller på egen hand anlita extern leverantör. Endast företag som NSS tecknat avtal med får genomföra blästring av bottenfärg på NSS varvsområde.

2018-11-24

Utgåva 1

7 Täckning av båten

Båt som saneras från bottenfärg ska vara uppställd på heltäckande presenning på marken samt heltäckande presenningar runt om hela båten.

Sidopresenning ska i överkant sluta tätt mot skrovsidan, t.ex. genom att använda silvertejp, och i nederkant sluta tätt mot markpresenningen genom att de två presenningarna rullas ihop och säkras med tyngder.

Syftet med täckningen är att säkerställa att inga färgrester hamnar i omgivande miljö.

(Båten på bilden har vintertäckning med krympplats vilket inte är en del i täckningen för saneringen.)

8 Personlig skyddsutrustning

Person som utför saneringen på båtens skrov eller medverkar vid städning av ytor där det finns risk för att färgrester hamnat anmodas att använda heltäckande skyddsklädsel, skyddsglasögon och andningskydd godkänd för ändamålet.

Vi rekommenderar att medlem vänder sig till butik eller leverantör av utrustning för yrkesfolk för rådfrågning och inköp.

9 Uthyrning av verktyg

NSS har inköpt 4 st satser bestående av slipmaskin, skrapa och dammsugare som kan hyras av medlemmarna.

Slipmaskinen är av fabrikat MIRKA modell DEROS 650 och dammsugaren fabrikat FESTOOL modell CTM 26 E AC.

2018-11-24

Utgåva 1

Skrapverktyget typ Pro Scraper som kan användas med dammsugaren är endast till för torrskrapning, inte för skrapning med färgborttagningsmedel.

Den som önskar hyra slipmaskin, skrapa och dammsugare skriver upp sig i den bokningslista som administreras av kansliet. När kansliet är stängt finns bokningslistan i en pärm på bänken utanför kansliet.

Hyreskostnaden är 130 kr/dygn för de första fem dyggen och därefter 180 kr/dygn. Därtill kommer kostnaden för den förbrukningsmateriel (slippapper, filterpåsar och skrapskär) som åtgår. Eventuellt byte av huvudfilter eller underlagsplatta ingår i hyreskostnaden.

Priserna för förbrukningsmaterialet framgår på hyresavtalet och finns även i pärmen med bokningsschemat.

10 Inlämning av farligt avfall

Uppsamlade färgrester och filterpåsar från dammsugare ska placeras i en plastpåse som därefter kan läggas i därför avsett kärl som finns uppställd i miljöcontainern på varvsområdet, eller genom att medlemmen själv tar med färgresterna till SRV Återvinningscentral.

11 Vad ska jag måla med?

NSS förordar inget särskilt fabrikat men rekommenderar att båtarna målas med biocidfri bottenfärg ovanpå ett skikt med epoxigrundfärg.

Epoxigrundfärgen är till för att skapa ett vattentätt skikt och ska målas med det antal lager som rekommenderas av fabrikanten.

Även en biocidfri bottenfärg och som målas utanpå epoxigrundfärgen har egenskaper som försvårar beväxning. En hård bottenfärg syftar dessutom till att underlätta mekanisk rengöring, t.ex. i borsttvätt eller med en Scrubbis®.

Godkänd ostkustfärg enligt Kemikalieinspektionen är tillåten att använda inom NSS verksamhet, men den medlem som väljer att måla med biocidfärg ska vara medveten om att SMOHF ställer krav på att båtar med biocidfärg som spolav ska stå på en tvättanläggning, vilket i NSS fall med >150 båtar innebär spolplatta med slamavskiljare, filter och provtagningsbrunn. NSS förhoppning är att medlemmarna väljer biocidfri bottenfärg och att vi därmed kan slippa investera i en spolplatta med tillhörande reningsutrustning.

12 Hur bevisa att båten är sanerad?

NSS kommer att acceptera fotodokumentation av sanerad båtbottnen och använda färgburkar som deklARATION från medlemmarna om genomförda åtgärder. Medlem som önskar kan också kontakta miljöarbetsgruppen för ”besiktning” under pågående arbete.

2018-11-24

Utgåva 1

NSS kommer inte att ställa krav på att båt som är sanerad och målad med biocidfri eller godkänd Ostkustfärg ska genomgå förnyad XRF-mätning, men medlem som önskar en ny XRF-mätning och nytt mätprotokoll liknade det som gavs ut vid kartläggningen våren 2018 kan anmäla intresse om detta till miljöarbetsgruppen, e-post: miljo@nhss.info. Vi kommer då att samordna det med XRF-mätning av de båtar som erhåller varvsplats fortlöpande. För tillfället är det dock oklart när nästa XRF-mätning kommer att genomföras.

Vi arbetar också på ett förslag till egendeklaration i form av ett protokoll där båtägaren själv får fylla i uppgifter om i vilken grad man vet vilka färgprodukter som finns på båten under vattenlinjen.

13 Övrigt

Utöver informationen om regler och rekommendationer vill vi i detta dokument även informera om några saker som kan vara av intresse avseende bottenfärger och sanering.

13.1 Enkät

När detta dokument skrivs är en enkät under framtagning i vilken vi kommer att ställa några frågor till de medlemmar som behöver sanera sina båtar. Syftet är att fånga in medlemmarnas önskemål och synpunkter för att på bästa sätt hjälpas åt.

Enkäten kommer att vara webbaserad och ett mejl med instruktion kommer att skickas till medlemmarna när enkäten är klar.

13.2 Gemensamt inköp

Vi arbetar på ett förfrågningsunderlag med en lista på produkter som vi ska skicka till ett antal båtillbehörsbutiker som vi hoppas ska vilja ge oss lägre priser än i butik om vi går samman och gör ett gemensamt inköp för flera medlemmars räkning. Produkterna är ett urval för den som ska måla sin båt med ny epoxigrundfärg och/eller biocidfri bottenfärg.

Vi avser inte ta med biocidfärger godkända för Ostkusten eftersom den typen av färg inte är förenlig med målet uppställt i NSS miljöplan, att vi ska minska användningen av bottenfärger som innehåller biocider.

Avsikten är att ha ett avtal klart med en leverantör efter årsskiftet och att medlemmarna får fram till strax efter båtmässan Allt för sjön på sig att lämna en beställning till NSS som fakturerar medlemmen och därefter sammanställer en beställning till leverantören.

13.3 Förlängd sjösättningsperiod 2019

Det är många av klubbens båtar uppställda på varvsområdet vintern 2018/19 som behöver saneras, och det ligger ett stort ansvar och åtagande på den enskilde medlemmen som många gånger har mer att ta hänsyn till i livet än vården av sin båt. För att underlätta och minska tidspressen har varvskommittén diskuterat att förlänga sjösättningsperioden våren 2019.

Ordinarie sjösättningsperiod enligt varvsordningen är från 20/4 till 31/5.

Vi har inte bestämt hur mycket vi avser förlänga sjösättningsperioden utan det behöver medlemmarna få lämna önskemål om. Det är dock rimligt att tro att den kommer att förlängas åtminstone fram till midsommar 2019.